

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över remissen ”Falska polisbilar”

Jag ser det som positivt och angeläget att lagstiftaren angriper problemet med falska polisbilar. Det är av stor vikt att förtroendet för polisen upprätthålls. Obehörig användning av fordon utrustade som polisfordon kan allvarligt skada detta förtroende.

Enligt min mening är det nu remitterade förslaget med vitesförelägganden inte tillräckligt ingripande för stävja förfarandet. En kriminalisering i någon form är påkallad även prövat mot de kriterier som Straffanvändningsutredningen (SOU:38) angivit, liksom mot de riktlinjer som regeringen uppdragit och som utredaren hänvisar till på s 53 i promemorian.

Ett utvidgat straffansvar kan ske dels genom att införa kompletterande regler i specialstraffrätten, i en särskild lag eller genom nya regler i fordonsförordningen. En annan möjlighet som enligt min mening särskilt bör övervägas är att vidga det straffbara området för brottet föregivande av allmän ställning i 17 kap. brottsbalken där bl.a. bärande av polisuniform är straffbart. Ytterligare rekvisit som täcker det nu aktuella förfarandet skulle kunna införas och formuleras på sådant sätt att obehörig användning straffas samtidigt som legitima verksamheter som att servicepersonal brukar polisfordon eller att polisfordon används vid filminspelningar och liknande faller utanför det straffbara området. Det primära målet med en lagstiftning bör vara att skydda förtroendet för samhällseliga nyckelfunktioner.

Ett parallellt icke-straffrättsligt regelverk i enlighet med förslaget kan leda till önskade konsekvenser. Hur förhåller sig ett vitesföreläggande som inte följs och döms ut till redan befintliga straffbud? Ett fortsatt brukande av exempelvis ett fordon med en larmanordning som är olaglig enligt fordonsförordningen kan i sådant fall sanktioneras på två sätt, dels genom vitesanvändning och dels genom tillämpning av straffregel. Frågor om dubbelbestraffningsförbud kan uppkomma. Det skulle vidare innebära svårigheter för en polis som står i begrepp att utfärda en ordningsbot för att ett fordon med en larmanordning brukats, att kontrollera vilka viten som det aktuella fordonet omfattas av. Detsamma gäller för åklagare som ska lagföra brottet i strafföreläggande eller åtal. Jag har för övrigt svårt att se att något heltäckande register över vilka viten som utfärdats skulle kunna byggas upp.

En annan invändning mot promemorians förslag är att det saknar förverkanderegler. Moderna polisbilar är försedda med markeringar i form av stripes vilket sannolikt flera av de nu aktuella fordonen också är. Det skulle då inte bereda några svårigheter att förverka själva kännetecknen och det som är eller ger sken av att vara exempelvis en larmanordning utan att förverka hela fordonet. Då förslaget inte innehåller några bestämmelser om förverkande skulle utrustningen med lätthet kunna monteras av från ett fordon och anbringas på ett annat. Vid en kriminalisering i brottsbalken kommer förverkandebestämmelserna i 36 kap att få genomslag. I sammanhanget bör också anmärkas att det inte är ovanligt att personer som nyttjar dessa fordon är ”bötesimmuna” och därmed rimligen också ”vitesimmuna” vilket också talar för att effektiviteten i förslaget kan ifrågasättas.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad vice överåklagare. I beredningen har deltagit kammaråklagare Johan Bülow, föredragande.

Bengt Åsbäck
vice överåklagare

Johan Bülow
föredragande